

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobců: **a) M. V., b) I. V.**, zastoupených JUDr. Janem Najmanem, advokátem se sídlem Pardubice, nám. Republiky 53, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Pardubice, Komenského nám. 125, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2015, č. j. ODSH-36498/2015-Sa, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 15. 9. 2015, č. j. 52 A 78/2015 – 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobou podanou dne 20. 8. 2015 u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, napadli žalobci (dále též „stěžovatelé“) rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2015, č. j. ODSH-36498/2015-Sa, ve věci stavebního povolení stavby „Silniční most přes Labe mezi Valy a Mělicemi“.

Usnesením ze dne 15. 9. 2015, č. j. 52 A 78/2015 – 26, krajský soud řízení o žalobě zastavil pro nezaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podali stěžovatelé včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Uvedli, že výzva k zaplacení soudního poplatku byla jejich zástupci doručena dne 9. 9. 2015, ten jim ji dne 10. 9. 2015 přeposlal poštovní přepravou s příslušnými platebními informacemi. Stěžovatelé výzvu obdrželi dne 16. 9. 2015, ten samý den soudní poplatek v celkové výši 6.000 Kč uhradili a to bezhotovostně. Tentýž den zaplatil soudní poplatek z opatrnosti i jejich zástupce. Soudní poplatky byly na účtu krajského soudu údajně vykázány dne 17. 9. 2015. Dne 16. 9. 2015 bylo do datové schránky zástupce stěžovatelů doručeno usnesení krajského soudu o zastavení řízení. Stěžovatelé namítají, že toto usnesení je nezákonné a krajský soud je měl v souladu s § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zrušit. Mají za to, že soudní poplatek byl uhrazen ještě předtím, než usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci. Není totiž podstatné, kdy byly soudní poplatky na účtu krajského soudu vykázány, ale to, kdy byly zadány převodní příkazy a kdy je banka zrealizovala. To se prokazatelně stalo dne 16. 9. 2015. Stěžovatelé dále nesouhlasí s tím, že lhůta k zaplacení poplatku začala běžet dnem, kdy byla výzva k jeho úhradě doručena do rukou jejich zástupce. Navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatelé za podanou žalobu nezaplatili soudní poplatek. Usnesením ze dne 4. 9. 2015, č. j. 52 A 78/2015 – 22, krajský soud každého ze stěžovatelů vyzval, aby do tří dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, celkem tedy 6.000 Kč. Zároveň je poučil o následcích nezaplacení poplatku. Tato výzva byla zástupci stěžovatelů doručena dne 9. 9. 2015. Vzhledem k tomu, že soudní poplatek nebyl ve stanovené lhůtě uhrazen, krajský soud napadeným usnesením řízení o žalobě zastavil. Usnesení o zastavení řízení bylo stěžovatelům doručeno dne 16. 9. 2015, tohoto dne tak nabylo právní moci. Ze záznamů o složení založených na č. l. 30, 31 soudního spisu vyplývá, že soudní poplatek byl připsán na účet krajského soudu dne 17. 9. 2015 (a to dvakrát ve výši 6.000 Kč). Usnesením ze dne 24. 9. 2015, č. j. 52 A 78/2015 – 33, krajský soud rozhodl o vrácení soudního poplatku stěžovatelům ve výši 12.000 Kč.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost za řízení okamžikem podání žaloby či jiného návrhu na zahájení řízení. Zaplacení soudního poplatku je právní skutečností, která se svými důsledky přibližuje podmínkám řízení a která v konkrétních případech může vést k omezení práva na přístup k soudu. Zákon o soudních poplatcích nicméně umožňuje předejít následkům nezaplacení soudního poplatku v podobě zastavení řízení tím, že navrhovateli dává možnost zaplatit soudní poplatek na základě výzvy soudu ve lhůtě stanovené soudem podle § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích, případně jej v souladu s § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zaplatit ještě předtím, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci, tj. než dojde k doručení usnesení o zastavení řízení poslednímu z účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, publikovaný pod č. 2328/2011 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že krajský soud postupoval správně, jestliže výzvu k zaplacení soudního poplatku zaslal toliko zástupci stěžovatelů. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 – 69, *„zaplacení soudního poplatku není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního poplatku se doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu“*. Již dnem následujícího po doručení výzvy zástupci stěžovatelů tak začala běžet lhůta pro zaplacení soudního poplatku.

V posuzované věci bylo především nutno posoudit otázku, kdy byl soudní poplatek zaplacen, resp. zda byl zaplacen předtím, než napadené usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci.

Zákon o soudních poplatcích neobsahuje výslovnou právní úpravu, která by určovala, kdy nastává okamžik splnění poplatkové povinnosti v případech, že se účastník rozhodne uhradit soudní poplatek bezhotovostním převodem prostřednictvím peněžního ústavu. V případě takto zvoleného způsobu platby je tedy stěžejním výklad pojmu *zaplacen*, užitý zákonodárcem při formulaci jednotlivých pravidel obsažených v ustanovení § 9 (tedy nejen v jeho odst. 7) zákona o soudních poplatcích.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012 - 3, www.nssoud.cz, dospěl k závěru, že *„pojem zaplacen je nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. že povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil. Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána. Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacen obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv., záznam o složení, který vyhotovuje účtárna soudu a který je zakládán do soudního spisu.“*

V nyní projednávané věci se tak Nejvyšší správní soud neztotožnil s názorem stěžovatelů a naopak pokládá za den platby u bezhotovostního platebního styku den připsání této platby na účet soudu. Soudní poplatek byl bez pochybností připsán na účet soudu dne 17. 9. 2015, tj. až poté, kdy usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci (16. 9. 2015). Krajský soud, který toto usnesení vydal, je již proto nemohl podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zrušit.

Nejvyšší správní soud na tomto místě podotýká, že právní úpravu placení soudních poplatků je ve vztahu k účastníkům řízení možno hodnotit jako značně benevolentní. Povinnost zaplatit soudní poplatek je spojena již se samotným podáním návrhu k soudu. Zákon však nesplnění této povinnosti nepostihuje žádnou sankcí, naopak stanoví povinnost soudu v takové situaci vydat výzvu k jeho úhradě a řádně účastníka řízení poučit

o následcích nedodržení této povinnosti. Pokud účastník řízení ani na základě takové výzvy soudní poplatek neuhradí, dává mu zákon další (v pořadí tedy již třetí) možnost soudní poplatek zaplatit nejpozději do právní moci usnesení o zastavení řízení. Stěžovatelé, resp. jejich zástupce, tak měli dostatek času k tomu, aby poplatkovou povinnost splnili, a pokud tak neučinili, museli si být vědomi negativních důsledků, které jim toto jednání může přivodit.

Na výše uvedeném nemění nic skutečnost, že dle názoru Nejvyššího správního soudu měli oba stěžovatelé zaplatit soudní poplatek samostatně ve výši 3.000 Kč. Podle § 2 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, je ve věcech správního soudnictví poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal a) žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, b) kasační stížnost. Podle § 33 odst. 8 s. ř. s. podá-li více osob společný návrh, jedná v řízení každý sám za sebe a s účinky jen pro svou osobu. Je proto nutné, aby byl soudní poplatek zaplacen každým žalobcem zvlášť. V nyní projednávané věci však toto neplatí. Stěžovatelé byli účastníky správního řízení z důvodu společného vlastnictví pozemků sousedících s pozemky, na kterých měla být provedena stavba, která byla předmětem stavebního povolení vydaného dne 12. 3. 2015, pod č. j. MUPC 4665/2015. V případě společného jmění stěžovatelů dochází k velice těsnému propojení práv a povinností, tedy k tzv. společenství práv a povinností.

Tato skutečnost však neměla vliv na zákonnost napadeného usnesení o zastavení řízení, neboť stěžovatelé neuhradili do právní moci tohoto usnesení soudní poplatek ani ve výši 3.000 Kč.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost proti napadenému usnesení krajského soudu není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu